

De sluitfluit

Een jaar of tien geleden bedacht NS dat conducteurs wel wat ondersteuning konden gebruiken bij hun pogingen treinen op tijd te laten vertrekken en tegelijkertijd geen onschuldige reizigers te laten pletten tussen sluitende deuren. Dat bracht ons de ‘sluitfluit’, een ijzingwekkend mechanisch gekrijs dat bij elke treindeur aankondigt dat je niet meer in of uit mag stappen.

Het effect was – naar mijn eigen stellige overtuiging – verbijsterend. Nooit sprongen meer mensen op het laatste moment een trein in dan na de introductie van dit fenomeen. Zou je normaal bij het sluiten van de deuren denken: ‘ik neem de volgende trein wel’, nu dwingt deze sluitfluit je tot een spurt die niet zou misstaan op de Olympische Spelen, en het nemen van risico’s die vergelijkbaar zijn met een vlucht in een Toepolev van Sudan Airways.

Dat is wat ik noem: de psychologie van de sluitfluit. Het irriteren van mensen met prikkels die bedoeld zijn het leven veiliger te maken, maakt het in werkelijkheid riskanter dan het was. Verkeersborden die je manen tot voorzichtigheid laten je het gaspedaal nog eens extra indrukken, Postbus-51-spotjes die de gevaren van alcoholgebruik benadrukken, laten je het glas heffen. Levensgrote sigaretten die je de lust tot roken moeten ontnemen, herinneren je eraan dat het tijd wordt er eentje op te steken.

Zo ook doet het concept van een ‘Secure Haven’ door zijn naam bijna automatisch verlangen naar een wild en gevaarlijk leven, dichtgespijkerde ramen, drugspannen, malafide vastgoedhandelaren, stinkende vuilcontainers en ranzige kroegen, kortom: naar de rafelranden van de maatschappij. Die komen dan in plaats van de aangeharkte gazons, poortjes met pasjes, en blij lachende – want gelukkige, want zich veilig wanende – mensen, waar het in Secure Haven misschien wel om te doen was.

Gevaar is een levensbehoefte – al is het bij voorkeur nep-gevaar. Op vakantie met een reis-, levens-, ongevallen- en regenverzekering, en dan maar lekker gevaarlijk raften door kolkende maar tot op de centimeter in kaart gebrachte stroomversnellingen. Of flink hard rijden in een auto met dubbele kooiconstructie en voor- en zij-airbags. In termen van ons Secure-Haven-vocabulaire hebben mensen kortom behoefte aan subjectieve *on*veiligheid, terwijl zij zich verzekerd weten van objectieve veiligheid.

De ‘Secure Haven experience’ zou daarop moeten inspelen door geen veiligheid, maar juist *on*veiligheid te suggereren. Niet door militairen met hun handen aan de trekker van hun uzi’s te zetten – dat zou immers ook de objectieve veiligheid waarschijnlijk verlagen – maar door de *on*veiligheid te presenteren als ‘overstatement’, met thema’s als ‘de Middeleeuwen’ en ‘Stad van de toekomst’.

De ‘Secure Haven Middle Ages Experience’ biedt slotgrachten, hoge beschermingsmuren, ridders in maliënkolder met een pan pek boven het vuur. Stadswachten met pijl en boog, en kerkers waar je je tegen betaling een uurtje mag laten opsluiten, voorzichtig vastgebonden aan een martelwerktuig. Er loeren diverse gevaren, die geselecteerd zijn op

maximaal effect en minimaal risico. Op-hol-geslagen paarden leggen een vooraf bepaald en beveiligd traject af, Pijlen en pek volgen routes rakelings langs je hoofd, maar missen altijd hun doel.

Of de 'Secure Haven High-Tech Experience', waarin echt alles uit de kast wordt getrokken om de big-brother maatschappij uit te beelden. Je meldt je aan bij de entree, krijgt een total body scan, je vingerafdrukken worden genomen, je dna geanalyseerd. Ondertussen scant iemand achter de schermen Google op alles wat er over je op het web zweeft, haalt gegevens uit het GBA, de databanken van Albert Heijn, KPN en het KLPD.

Nadat je bodyscan is gemaakt, krijg je van de Alwetende te horen hoe je leven in elkaar zit, wat je zonden zijn, en goede raad om je leven te beteren. Je ontvangt vervolgens een dagpas voor de rest van de Secure Haven High-Tech Experience, waarin je kunt ervaren hoe het is om seconde na seconde gemonitord te worden. Na afloop krijg je een videoverslag met je complete route, activiteiten en uitspraken, vastgelegd vanuit de 1266 geïnstalleerde camera's en twee geostationaire satellieten.

Overigens, het moet gezegd, eigenlijk bestaat er al een Secure Haven Experience. Er lopen bijzonder enge creaturen rond en je zet geen stap ongemerkt. Er staat een hoog hek omheen, en je onderwerpt je aan een totalitair regime. Bovendien betaal je er grof geld voor. Deze experience heet echter niet Secure Haven, maar Disneyland Parijs.